

[Kristian Nygaard.]

ligere skabte værdifuld Arbejdsglæde i mange danske Hjem. Den store Egetræskiste fyldt med Senge- og Gangklæder og mange andre Varer, frembragt af Hjemmets Kvinder, var tidligere Husmoderens Stolthed, men Egetræskisten er for længst lavet om til mere moderne Møbler, og Klæderne har i hvert Fald hidtil været udenlandske.

Vel ønsker vi ikke de gamle Tider tilbage, vi ønsker ikke, at Landbohjemmene igen skal blive Værksteder som tidligere, men vi maa erkende, at det Arbejde, som er blevet tilbage, er det mere vedligeholdende: Madlavning, Opvask, Rengøring og Reparationer, alt sammen saare nyttige Ting, men naar Aaret er gaaet, er der ingen, der kan se, hvordan det er udført. Derfor er det forstaaeligt, at unge Kvinder forlader det huslige Arbejde, naar de kan finde mere tilfredsstillende og mere tillokkende Beskæftigelse paa anden Maade.

Endelig er det mange Steder saaledes, at den Anskuelse breder sig, at husligt Arbejde ikke er saa fint som f. Eks. Kontorarbejde; det er desværre saaledes, at adskillige Forældre har den Opfattelse, at det er langt finere og derfor bedre, at deres Døtre faar en Præliminæreksamen og derefter Kontorplads med 8 Timers Arbejde og 16 Timers Fritid i Døgnet. De faar større Løn udtrykt i Kroner end Husassistenten; men naar Aaret er gaaet, har de fleste rimeligvis mindre tilovers af Lønnen, fordi de har lettere Adgang til at bruge Pengene. Men det værste er, at saadanne unge Kvinder ikke faar den Uddannelse, som vel de fleste senere faar Brug for som Husmødre.

Der har derfor fra forskellige Sider været udført og udføres fremdeles et i højeste Grad fortjenstfuldt Arbejde for at skabe Interesse hos den kvindelige Ungdom for Husholdningsarbejdets store Betydning. Dansk Kvindeamfund og senere en lang Række Kvindeorganisationer har med Dygtighed og Energi søgt at løse Spørgsmaalet, men det store Fremstød skete dog først, da Magdalene Lauridsen, Sorø, oprettede sin Husholdningsskole og fik de sjællandske Landboforeninger til at tage Ernæringsspørgsmaalet op. Landmændene havde for længst forstaaet Betydningen af at skaffe sig fornøden Viden om Kvægets Røgt og Pleje; det gjaldt om, at Kvinderne kunde faa tilsvarende Kendskab til Menneskets Ernæring, saa Husholdningspengene kunde blive udnyttet paa bedste Maade.

Det store Arbejde, der er udført af enkelte Personer, forskellige Sammenslutninger og Skoler for at fremme Hushold-

ningssagen og Husholdningsundervisningen, har skabt en stadig stigende Interesse for det Skolearbejdes Værdi og Betydning, som alle gode Kræfter bør samles om at fortsætte og helst med stadig stigende Tilslutning, saa der ingen Sinde bliver virkelig Baggrund for Krav om en obligatorisk Husholdningsuddannelse for den voksne kvindelige Ungdom. Det bør være en Selvfølge, at enhver Kvinde underkaster sig en saadan Uddannelse.

Det foreliggende Lovforslag betegner paa flere Omraader en vidtgaende Nyordning af Husholdningsskolens Forhold til Staten, især paa det økonomiske Omraade. Statens direkte Tilskud stiger med 74 000 Kr. til 227 000 Kr. til samtlige Husholdningsskoler, og hele Stigningen gaar til Forbedring af Forstander- og Lærerindlønninger. Den nye Ordning, der her søges gennemført, er den samme med Hensyn til Lønninger som den, der foreslaas for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, og uden paa nærværende Tidspunkt at komme nærmere ind paa Enkeltheder skal jeg oplyse, at Det radikale Venstre gerne vil medvirke til Gennemførelse af de Forbedringer, der her er Tale om, og som har til Formaal at give Husholdningsskolernes Lærerkrafter en vis økonomisk Tryghed.

Medens Lærerlønningerne altsaa bliver bedre, ser det ud som om det økonomiske Tilskud til Skolernes Bygninger forringes, hvis ellers de økonomiske Beregninger, som følger med Forslaget, holder. Da dette Tilskud er beregnet til Bygningernes Vedligeholdelse, var det maaske ogsaa mere praktisk, om Tilskuddets Størrelse kom til at rette sig efter den virkelige Trang til Skolebygningernes Vedligeholdelse. En ny Skole har kun ringe Vedligeholdelsesudgifter, medens ældre Skoler har forholdsvis større Brug for Penge til dette Formaal. Det er derfor ingenlunde indlysende rigtigt, at en ny og en gammel Skole, der er vurderet til samme Pris, faar samme Statstilskud til Vedligeholdelse.

Med Hensyn til Grundtilskuddet, der efter Forslaget bliver det samme som hidtil, nemlig 500 Kr., vil jeg meget gerne henstille til den højtærede Undervisningsminister, at det af Hensyn til de mindre Skoler sættes op til 1 000 Kr. For de store Husholdningsskolers Budgetter betyder det vel ikke saa meget med 500 Kr., men saadan forholder det sig ikke med de Skoler, der netop har de lovbefalede 10 Aarslever og ikke flere.

Med Hensyn til Elevunderstøttelsen giver Lovforslaget ingen Sikkerhed for, at